

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 3 im. ARKADEGO FIEDLERA
W POLKOWICACH
zwana
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNICH

W Szkole Podstawowej nr 3 im. Arkadego Fiedlera w Polkowicach najważniejsze jest dobro ucznia i jego najlepsze interesy. Nauczyciele szanują uczniów i troszczą się o ich potrzeby. Nikomu nie wolno używać przemocy wobec uczniów. Pracownicy szkoły postępują zgodnie z prawem, regulaminem i swoimi umiejętnościami, aby osiągnąć te cele. Przestrzegamy przepisów prawa, które mają zapobiegać przestępstwom wobec małoletnich.

Ten dokument zawiera zasady, które pomagają chronić dzieci przed krzywdzeniem z uwzględnieniem dzieci niepełnosprawnych i o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Rozdział I

Postanowienia ogólne.

1. Celem Standardów Ochrony Małoletnich jest:

- 1) zwrócenie uwagi personelu szkoły, rodziców (opiekunów prawnych) i podmiotów współpracujących na konieczność podejmowania wzmożonych działań na rzecz ochrony małoletnich uczniów przed krzywdzeniem;
- 2) określenie zakresu obowiązków pracowników szkoły w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony uczniów przed krzywdzeniem;
- 3) wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich;
- 4) wprowadzenie wzmożonej działalności profilaktyczno - wychowawczej w zakresie zapewnienia ochrony małoletnich przed przemocą.

2. Personel szkoły dba o bezpieczeństwo uczniów, pilnuje ich dobrobytu i stosuje określone zasady. Wszyscy w szkole dostają informacje o zasadach i się do nich stosują. Jeśli pracownik podejrzewa, że dziecko jest skrzywdzone, musi powiadomić odpowiednie instytucje i zapisać swoje podejrzenia w rejestrze.

3. Dyrektor szkoły wybrał panią Amelię Grodecką jako osobę do koordynowania działań przemocowych w szkole i wdrażania Standardów Ochrony Małoletnich.

Jeśli koordynator nie ma możliwości być obecny, to pedagog szkolny pani Justyna Wojcińska zajmuje się jego obowiązkami.

4. Wyróżnia się następujące formy krzywdzenia:

Przemoc fizyczna to krzywda, którą dziecko doznaje albo może doznać od dorosłych, którzy są za nie odpowiedzialni. To może być działanie lub zaniechanie działań, które sprawiają krzywdę dziecku. To może zrobić np. rodzic, opiekun lub osoba, której dziecko ufa. Przemoc fizyczna może być jednorazowa albo się powtarzać.

Przemoc psychiczna oznacza, że dziecko jest źle traktowane przez osobę, która się nim opiekuje. To zachowanie jest bardzo szkodliwe, ale nie obejmuje uderzeń czy bicia. Może to być na przykład ignorowanie uczuć dziecka, obrażanie

go, złośliwe komentarze, brak wsparcia emocjonalnego, czy nieodpowiednie traktowanie. Najważniejsze jest zrozumienie i szanowanie granic dziecka.

Wykorzystywanie seksualne to sytuacja, gdy osoba poniżej osiemnastu lat jest zaangażowana w czynności seksualne, których nie rozumie w pełni i nie może na nie świadomie zgodzić się. Może to mieć miejsce między osobą niepełnoletnią a dorosłą osobą lub inną osobą niepełnoletnią, jeśli ta druga ma nad nią władzę lub opiekę z powodu wieku lub innych przyczyn. Takie zachowania są niewłaściwe i nie do zaakceptowania społecznie ani prawnie.

Zaniedbywanie małoletniego to sytuacja, gdy osoba opiekująca się dzieckiem nie dba o jego potrzeby fizyczne i emocjonalne. To może zaszkodzić zdrowiu i rozwojowi dziecka. Zaniedbywanie może być stałe lub pojedyncze zdarzenie.

Rozdział II

Sposób dokumentowania wypełniania obowiązku kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

1. Podczas bezpiecznej rekrutacji pracodawca sprawdza, czy kandydat ma odpowiednie umiejętności do pracy, ale także czy ma dobre podejście do ważnych wartości, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek dla nich.
2. Szkoła dba, aby osoby w niej zatrudnione – zarówno pracownicy pedagogiczni, jak i niepedagogiczni, były dobrze przygotowane do pracy z dziećmi. To dotyczy także osób z umową zlecenia, wolontariuszy, stażystów i praktykantów.
3. W szkole muszą być informacje, które pomogą zidentyfikować osobę pracującą tam. Chodzi o imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz dane kontaktowe tej osoby.
4. Przed zatrudnieniem kogoś, pracodawca musi sprawdzić rejestr, żeby upewnić się, że nie ma tam informacji o przestępstwach seksualnych.
5. Kiedy ktoś jest wpisany do Rejestru, nie może być zatrudniony.
6. Przed zatrudnieniem kogoś do pracy z dziećmi, pracodawca musi sprawdzić, czy ta osoba nadaje się do tego zadania. To samo dotyczy osób pracujących jako wolontariusze lub praktykanci.
7. W szkole potrzebne jest potwierdzenie, że nie byłś karany za pewne przestępstwa określone w Kodeksie Karnym. Potrzebne są zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego, które potwierdzają brak karalności za przestępstwa z określonych artykułów Kodeksu Karnego.
8. Osoba, która chce o coś się ubiegać, musi być dorosła, czyli mieć ukończone 18 lat. Ważne jest również, żeby nie miała problemów z prawem ani spraw sądowych lub dyscyplinarnych. Aby potwierdzić te warunki, musi podpisać specjalne oświadczenie.
9. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej.
10. Musi poinformować o państwach, w których mieszkała przez ostatnie 20 lat, poza Polską. Jeśli mieszkała długo za granicą i chce pracować z dziećmi w Polsce, będzie musiała dostarczyć informacje z rejestrów karnych tych krajów. Kandydat może złożyć oświadczenie pod groźbą kary karnej.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami szkoły, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

1. Najważniejszą zasadą w kontakcie z dziećmi jest traktowanie ich z szacunkiem, zapewnianie im godności i uwzględnianie ich potrzeb. Wszyscy pracownicy, stażyści, praktykanci i wolontariusze muszą przestrzegać zasad bezpiecznego zachowania w kontakcie z małoletnimi. To dotyczy zarówno pracowników pedagogicznych, jak i tych, którzy nie pracują w dziedzinie edukacji.
2. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych.
3. Pracownicy szkoły dbają o bezpieczeństwo dzieci w szkole i poza nią w czasie wyjść, wycieczek itp. Regularnie sprawdzają, czy wszystko jest w porządku i jak się czują uczniowie.
4. Kontakt z dzieckiem powinien opierać się na szacunku dla jego praw i prywatności.
5. Nauczyciele przygotowują różne zajęcia i zabawy, które pomagają dzieciom rozwijać się w różnych obszarach. Zadania są dostosowane do potrzeb i umiejętności każdego dziecka. Pracownicy pomagają dzieciom pokonywać trudności.
6. Komunikacja polega na szacunku i kulturalnym zachowaniu.
7. Pracownicy starają się nauczyć dzieci, jak poprawnie wyrażać emocje, unikać agresji i promować dobre zachowanie.
8. Nie wolno zachowywać się w sposób nieodpowiedni, gdy są obecne osoby nieletnie. To oznacza unikanie wulgaryzmów, obscenicznych gestów, żartów, obraźliwych komentarzy i nawiązywania do treści nieodpowiednich dla dzieci, do aktywności bądź atrakcyjności fizycznej, seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej.
9. Nie wolno obrażać, poniżać, zastraszać ani grozić dzieciom w żadnej formie komunikacji ani w procesie wychowania.
10. Używanie przemocy fizycznej, kar cielesnych, nadmiernych prac fizycznych, niestosownych zachowań seksualnych jest niedopuszczalne.
11. Jeśli uczeń zachowuje się źle w szkole, nauczyciel może go przytrzymać, jeśli zachodzi taka potrzeba. Na przykład, gdy uczeń jest agresywny, grozi komuś lub niszczy rzeczy. To ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa w szkole.
12. Również w innych uzasadnionych przypadkach, tj:
 - 1) Uczeń potrzebuje pomocy zdrowotnej zanim przybędzie profesjonalna pomoc medyczna.
 - 2) Jeśli uczeń boi się pożaru, agresji innych osób lub burzy, można mu pomóc poprzez stanowczą interwencję. Polega ona na bliskim kontakcie fizycznym z uczniem.
13. Kontakty on-line z dzieckiem poza placówką powinny być związane z obowiązkami służbowymi, opieką i wychowaniem. Powinny być też zapisane w dokumentacji, a można też zrobić kopie rozmów mailowych czy sms-ów.
14. Spotkania z dziećmi powinny odbywać się w czasie pracy i służyć dydaktyce lub wsparciu wychowawczemu. Jeśli trzeba zorganizować spotkanie poza godzinami pracy, trzeba najpierw poprosić dyrekcję o zgodę i uzyskać pisemną zgodę od rodziców lub opiekunów.
15. Podczas spacerów i wycieczek nauczyciele pilnują, aby dzieci nie rozmawiały z nieznanymi osobami.
16. Dzieci uczą się, że muszą brać odpowiedzialność za to, co robią i doświadczają konsekwencji swoich działań. Dzieci dowiadują się, co się stanie, jeśli zrobią coś złego w szkole.

17. Dzieci są uczone, że mogą mówić głośno, jeśli czegoś nie akceptują.

18. Dzieci zapoznawane są z tym, jakie zachowania są niedozwolone między dzieckiem, a osobą dorosłą.

Rozdział IV

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

1. W szkole ważne jest, aby panowała dobra atmosfera, która zachęca do tolerancji i odpowiedzialnego zachowania.

2. Uczniowie biorą udział w różnych zajęciach, gdzie pracują razem z innymi, uczą się pracy w grupie i budowania dobrych relacji z kolegami.

3. Niedozwolone jest w szczególności:

1) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia, w jakiegokolwiek formie;

2) używanie wulgarnego, obraźliwego języka;

3) upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów;

4) zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów,

5) kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym;

6) stosowanie zastraszania i gróźb;

7) nagrywanie filmów lub robienie zdjęć innym uczniom bez ich zgody, zwłaszcza gdy są w prywatnych sytuacjach;

8) udostępnianie między małoletnimi substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu.

Rozdział V

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.

1. Pracownicy Szkoły wiedzą, na co zwracać uwagę, aby zapobiegać krzywdzeniu małoletnich, na przykład:

1) uczeń jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie,

2) uczeń kradnie jedzenie, pieniądze itp.,

3) uczeń żebrze - uczeń jest głodny,

4) uczeń nie dostaje pomocy medycznej np. okularów ani innych rzeczy, których potrzebuje.

5) uczeń nie ma wszystkiego, czego potrzebuje do nauki w szkole, ani odpowiednich ubrań i butów na pogodę.

6) uczeń ma na ciele siniaki, ugryzienia i rany, których pochodzenie jest trudne do zrozumienia. Te rany goją się w różny sposób.

7) uczeń często zmienia opowieści o swoich kontuzjach. To sprawia, że są one trudne do uwierzenia, bo się nie zgadzają i nie pasują do siebie.

8) uczeń nie chce brać udziału w lekcjach wychowania fizycznego. Zakrywa ciało, nawet gdy nie jest to odpowiednie dla sytuacji lub pogody.

9) boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu,

10) uczeń wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,

11) uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samo okalecza się itp.,

12) uczeń dużo gra w gry komputerowe i korzysta z Internetu.

13) używa środków psychoaktywnych,

14) nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małoletniego),

15) w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu ucznia zaczynają dominować elementy, motywy seksualne,

16) uczeń jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku,

17) uczeń ucieka z domu,

18) nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia,

19) uczeń mówi o przemocy.

2. Niepokojące zachowania rodziców to:

1) rodzic albo opiekun mówi coś dziwnego albo niejasnego albo nie chce powiedzieć, skąd uczniowi się wzięły rany,

2) rodzic (opiekun) odmawia lub nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia,

3) rodzic mówi złe rzeczy o dziecku, ciągle je krytykuje i obraża, używając brzydkich słów, takich jak "idiotka", "gnojek", "gówniarz".

4) rodzic (opiekun) poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletniego,

5) rodzic (opiekun) nie dba o dziecko i nie interesuje się jego problemami,

6) rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni,

7) rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji,

8) rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie,

9) rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego,

10) rodzic (opiekun) robi coś, co nie jest dobre w kontakcie fizycznym lub słownym,

11) rodzic (opiekun) pije dużo alkoholu, bierze narkotyki lub inne środki odurzające.

3. Kiedy pracownicy (nauczyciele) w Szkole zauważą, że uczniowi grozi ryzyko, rozmawiają z rodzicami. Przekazują im informacje o dostępnej pomocy i zachęcają do szukania odpowiedniej pomocy.

4. Wychowawcy w szkole starają się zadbać o to, żeby uczniowie czuli się dobrze. Robią to, obserwując, rozmawiając z nimi, ich rodzicami i innymi organizacjami wspierającymi ochronę dzieci.

Rozdział VI

Zasady interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

1. Jeśli istnieje podejrzenie, że dziecko jest krzywdzone przez osobę dorosłą, natychmiast podejmij działania, aby je chronić. Możesz skontaktować się z policją, opieką społeczną lub innymi instytucjami pomagającymi dzieciom. W takich sytuacjach nie zwlekaj ani nie bagatelizuj sygnałów o możliwym złym traktowaniu dziecka. Ważne jest, aby szybko reagować, aby zapobiec dalszemu cierpieniu dziecka.
2. Zgłoś ten fakt koordynatorowi działań przemocy w szkole lub dyrektorowi.

Rozdział VII

Zasady ustalania indywidualnego planu wsparcia (IPW) dla ucznia po ujawnieniu krzywdy.

1. Mimo interwencji, Dyrektor szkoły zakłada grupę wsparcia dla ucznia, który został zraniony. W każdej grupie są osoby, które pomagają: nauczyciel, psycholog i pedagog ze szkoły. Grupa wsparcia zbiera się, żeby omówić, jak najlepiej pomóc uczniowi teraz i w przyszłości.
2. Grupa wsparcia tworzy plan wsparcia dla ucznia, który jest zapisywany i przechowywany w jego teczce.
3. IPW to skrót od Indywidualnego Planu Wsparcia. W IPW znajdują się informacje o pomocy dla ucznia, planowanych spotkaniach i czasie trwania wsparcia.
4. Rozmowy z pedagogiem i psychologiem szkolnym na temat uczniów są poufne. Informacje z tych rozmów nie są dodawane do Indywidualnych Programów Wsparcia, chyba że chodzi o sytuację, w której życie lub zdrowie ucznia jest zagrożone.
5. Rodzice i opiekunowie ucznia są informowani o IPW.

Rozdział VIII

1. Kiedy ktoś podejrzewa, że dziecko może być ofiarą przestępstwa, informuje policję lub prokuraturę i sąd opiekuńczy. W takiej sytuacji uruchamiana jest procedura "Niebieska Karta".
2. Wykaz osób odpowiedzialnych za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia:
 - 1) Dyrektor Szkoły
 - 2) Wicedyrektor szkoły ds. wychowawczych
 - 3) Pedagog szkolny
 - 4) Psycholog szkolny.
- 5) Poza wymienionymi osobami, każdy pracownik Szkoły może przyjąć zgłoszenie od dziecka, które prosi o pomoc.

Rozdział IX

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

1. Każdy problem, który spotyka dziecko w szkole, jest notowany w specjalnej księdze. Ta księga nazywa się Rejestr incydentów zagrażających dzieciom.
2. W szkole znajduje się dokumentacja dotycząca sytuacji, które mogą zagrażać dzieciom. Jest ona przechowywana w sekretariacie.
3. Wychowawca trzyma informacje o problemach w swojej teczce. Informacje mogą być też przechowywane przez koordynatora ds. przemocy w szkole lub w aktach osobowych pracownika, w zależności od rodzaju problemów.

Rozdział X

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dziecka.

1. Staramy się być odpowiedzialni i ostrożni podczas korzystania z zdjęć małoletnich. Dzieląc się zdjęciami i filmami z naszych działań, chcemy świętować sukcesy naszych dzieci, dokumentować nasze aktywności i zapewnić bezpieczeństwo dzieciom.
2. Rodzice i opiekunowie zawsze dowiadują się, w jaki sposób będą wykorzystywane zdjęcia i nagrania oraz jakie mogą wystąpić ryzyka związane z publikacją wizerunku.
3. Dbamy o bezpieczeństwo wizerunków małoletnich poprzez :
 - 1) prośbę o pisemną zgodę rodziców/ opiekunów prawnych na wykonywanie i publikacje zdjęć/nagrań,
 - 2) przechowywanie zdjęć małoletnich w bezpiecznym miejscu,
 - 3) nie nazywanie dziecka z imienia i nazwiska na zdjęciach ani nagraniach. Jeśli musimy podpisać dziecko, używamy tylko imienia.
 - 4) ograniczenie ryzyka kopiowania i nieodpowiedniego wykorzystania zdjęć lub nagrań osób niepełnoletnich poprzez przyjęcie określonych zasad: wszystkie dzieci na zdjęciu lub nagraniu muszą być ubrane, a sytuacja nie może być nieodpowiednia dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
 - 5) nie publikowanie zdjęć dzieci, które przestały uczęszczać do placówki,
4. Jeśli rodzice lub uczniowie robią zdjęcia dzieciom na szkolnych imprezach, mogą je przechowywać tylko dla siebie. Przed każdym takim wydarzeniem przypominamy o zasadach: Jeśli chcesz użyć zdjęć lub nagrań z udziałem osób dorosłych lub nieletnich, musisz najpierw uzyskać ich zgodę. Jeśli chodzi o nieletnich, potrzebujesz także zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych.
5. Nie wolno dodawać zdjęć ani filmów z dziećmi do mediów społecznościowych ani na publiczne strony internetowe bez zgody ich rodziców lub opiekunów.
6. Ważne jest, aby wszyscy, nie tylko pracownicy szkoły, ale także inne osoby, w tym nieletni i ich rodzice, przestrzegali zasady dotyczące ochrony danych osobowych i wizerunku osób niepełnoletnich.

Rozdział XI

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.

1. Szkoła musi zadbać o to, żeby uczniowie nie mogli zobaczyć niebezpiecznych treści w Internecie. Dlatego instaluje specjalne programy, które pomagają chronić dzieci i regularnie je aktualizuje.
2. W szkole dzieci mogą używać Internetu tylko pod opieką nauczyciela, np. na lekcjach komputerowych. Dostęp do Internetu odbywa się przez serwer szkoły. Uczniowie logują się do komputera za pomocą specjalnego konta dla nich. Nauczyciel uczy dzieci, jak bezpiecznie korzystać z Internetu w szkole.
3. Dyrektor szkoły współpracuje z firmą z zewnątrz które sprawuje opiekę nad bezpieczeństwem komputerów. Firma instaluje i aktualizuje:
 - 1) oprogramowanie filtrujące treści internetowe,
 - 2) oprogramowanie monitorujące korzystanie przez dzieci z Internetu,
 - 3) oprogramowanie antywirusowe,
 - 4) oprogramowanie antyspamowe,
 - 5) firewall.
4. Firma, z którą dyrektor szkoły współpracuje, często aktualizuje oprogramowanie, o którym mowa w umowie, przynajmniej raz w miesiącu.
5. Firma regularnie sprawdza komputery, żeby upewnić się, że nie mają niebezpiecznych treści. Jeśli coś złego zostanie znalezione, pracownik blokuje to i informuje dyrektora. Dyrektor sprawdza, kto był wtedy przy komputerze.
6. Jeśli pracownik zauważył, że dziecko korzystało z komputera i mogło zobaczyć coś nieodpowiedniego, powinien poinformować o tym opiekuna albo specjalistę od wychowania/pedagoga lub psychologa.
7. Osoba, która pilnuje dziecka, rozmawia z nim o tym, jak być bezpiecznym w Internecie. Czasami informuje rodziców lub opiekunów o tych rozmowach, szczególnie gdy jest to potrzebne.

Rozdział XII

1. Osoba odpowiedzialna za przygotowanie pracowników do dbania o bezpieczeństwo dzieci ma wiele zadań do wykonania. Musi prowadzić dokumentację tych działań i aktualizować zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. Ta osoba ma za zadanie sprawdzać, czy wszyscy przestrzegają zasady, reagować gdy ktoś złamie zasady, prowadzić Rejestr zdarzeń i proponować zmiany w zasadach.
3. Ta osoba co dwa lata robi ankietę wśród pracowników, żeby sprawdzić, czy Polityka jest realizowana.
3. W ankiecie pracownicy placówki mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w placówce.
4. Rodzice lub opiekunowie dzieci mogą często rozmawiać z dyrektorem szkoły lub nauczycielami, żeby podzielić się swoimi opiniami na temat działania szkoły. Można to zrobić na spotkaniach lub konsultacjach.

Rozdział XIII

Zasady i sposób udostępniania pracownikom, rodzicom oraz małoletnim Polityki.

1. Polityka jest dla wszystkich pracowników, rodziców i dzieci.
2. Polityka jest publikowana na stronie internetowej szkoły oraz wywieszenie w widocznym miejscu w siedzibie placówki, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla dzieci.
3. W szkole omawia się zasady podczas spotkań Rady Pedagogicznej i zebrań rodziców. Dzięki temu wszyscy pracownicy i opiekunowie mogą poznać zasady obowiązujące w szkole.
4. Materiały, które uczą dzieci, jak chronić się przed złym traktowaniem, są dostosowane do ich umiejętności i potrzeb. Twórcy tych materiałów biorą pod uwagę rozwój fizyczny i psychiczny dzieci.

Rozdział XIV

Przepisy końcowe.

1. Polityka zostaje wprowadzona, gdy Rada Pedagogiczna podejmuje decyzję.
2. Zasady zaczynają obowiązywać od dnia, w którym zostaną ogłoszone.